

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. _790/9 Prot.

Tiranë, më 09 . 09 .2024

V E N D I M

Nr. 238, datë 09 . 09 . 2024

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi¹, bazuar në nenin 32, pika 1, shkronja a), e ligjit nr. 10 221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”², të ndryshuar, shqyrtoi ankesën me nr. 110 Regj., datë 22.05.2024, në të cilën pretendohet diskriminim për shkak të aftësisë së kufizuar, të shtetasit S. F, nga linja e transportit të udhëtarëve Tiranë-Laç dhe anasjelltas.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Në ankesën e paraqitur përpara Komisionerit, z. S. F, i cili gëzon dhe statusin e drejtuesit të Shoqatës Kombëtare “Shpresë për të Verbërit”, parashtroi se: *“Unë S. F, bashkë me bashkëshorten time, e cila është dhe shoqëruesja ime, me datë 06.05.2024, kemi udhëtuar me autobusin e linjës Tiranë-Laç, me targën AA 898 JR, në orën 09:30 të mëngjesit, në Terminalin e Autobusave të Veriut Tiranë, dhe kemi mbërritur në Laç në orën 10:47 minuta. Autobusi nuk kishte faturino dhe lekët e biletës i merrte shoferi në momentin e zbritjes. Kur shkua për të paguar biletën te shoferi, i paraqitëm librezën e verbërisë dhe kërkuam të bënim pagesën sipas*

¹ Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën Komisioneri.

² Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën LMD.

ligjit, me 50 % të vlerës, por shoferi na kundërshtoi duke na thënë që s'e njeh as librezën, as ligjin, pasi është privat dhe bileta duhet të paguhet e plotë. U detyrova të paguaj vlerën e plotë të biletës, e cila kushtonte 300 lekë për person. I kërkova bileta por më tha që nuk kanë pasi nuk i ka nxjerrë Ministria.

E njëjta situatë më ndodhi edhe në kthim nga Laçi për në Tiranë, po në këtë linjë autobusësh por këtë radhë autobusi i linjës Laç-Tiranë kishte targën AA 661 VM, në të cilin hypëm në orën 14:50 dhe zbritëm në orën 16:00.”

Subjekti ankues kërkon nga Komisioneri konstatimin e diskriminimit për shkak të verbërisë nga Shoqëria e transportit ndërqytetës e linjës Tiranë-Laç dhe anasjelltas, si dhe rregullimin e pasojave të ardhura nga mosnjohja e së drejtës së tij, për përfitimin e lehtësirave në transportin ndërqytetës, nga ana e Shoqërisë që administron këtë linjë.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri.

Ligji nr.10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë, bazuar në një listë jo shteruese shkaqesh, por në mënyrë të shprehur neni 1, i ligjit parashikon mbrojtjen nga diskriminimi për shkak të *“aftësisë së kufizuar”*, duke përcaktuar se: *“Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”*

Neni 7, i LMD, të ndryshuar, parashikon shprehimisht: *“1. Çdo veprim ose mosveprim i autoriteteve publike ose i personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash, përbën diskriminim. 2. Eliminimi i të gjitha privilegjeve dhe i diskriminimit të padrejtë, garantohet për cilindo, në bazë të të drejtave vetjake, politike, ekonomike, shoqërore dhe kulturore të siguruara nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë dhe aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi. 3. Autoritetet publike kanë detyrimin për të promovuar barazinë dhe për të parandaluar diskriminimin gjatë ushtrimit të funksioneve të tyre.”*

Mbrojtja nga diskriminimi në fushën e ofrimit të të mirave dhe shërbimeve, gëzon një mbrojtje të veçantë në kuadër të Kreut IV, të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga

Diskriminimi”, të ndryshuar. Konkretisht në nenin 20, pikat 1 dhe 2, të po këtij ligji, përcaktohet se:

“1. Personi fizik ose juridik që ofron të mira apo shërbime për publikun, me pagesë ose jo, ndalohet të diskriminojë një person tjetër, i cili kërkon t’i arrijë ose t’i përdorë ato

a) duke refuzuar t’i japë një personi apo grupi personash të mira apo shërbime për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji;

b) duke refuzuar t’i ofrojë një personi të mira apo shërbime në mënyrë të ngjashme, ose me cilësi të ngjashme, ose në kushte të ngjashme me ato në të cilat këto të mira apo shërbime i ofrohen publikut në përgjithësi.

2. Pika 1 e këtij neni zbatohet veçanërisht për:

c) kontributin dhe mundësinë për të përfituar të mira nga skemat e mbrojtjes shoqërore, duke përfshirë asistencë sociale, sigurime shoqërore, mbrojtje të fëmijëve, përfitim për shkak të aftësisë së kufizuar, apo ndonjë skemë tjetër të mbrojtjes sociale ose avantazh tjetër social të ofruar për publikun”.

Bazuar në nenin 32, pika 1/a), të LMD-së, Komisioneri ka kompetencë për të shqyrtuar shkeljet që i bëhen zbatimit dhe respektimit të parimit të barazisë në lidhje me këtë shkak.

Pas analizimit paraprak të ankesës, u konstatua se nga pikëpamja formale, ajo i plotësonte kërkesat e parashikuara nga neni 33/3, të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar. Në këto kushte Komisioneri, filloi procedurat përkatëse për shqyrtimin e saj.

➤ Hapat proceduralë të ndjekur nga strukturat përkatëse të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, paraqiten si më poshtë vijojnë:

1. Në kushtet që, pala ankuese nuk kishte mundur që të identifikonte subjektin i cili ofron shërbimin e transportit në linjën Tiranë-Laç dhe anasjelltas, me të cilën kishin udhëtuar në datën 06.05.2024, datë në të cilën pretendohet se është konsumuar sjellja diskriminuese; Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, me anë të shkresës me nr. 790/2 prot., datë 23.05.2024, i është drejtuar për marrjen e informacionit dhe identifikimin e subjektit i cili ofron këtë shërbim, Drejtorisë së Përgjithshme të Shërbimeve të Transportit Rrugor.

2. Me shkresat nr. 10277/1 prot datë 28.05.2024 dhe me nr. 11103/1 prot., datë 03.06.2024, Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor (DPSHTRR), përcolli informacionin e kërkuar nga KMD, duke sqaruar ndër të tjera se:

“Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimeve të Transportit Rrugor, në zbatim të Urdhërit Nr.318, datë 02.11.2020 “Për delegim kompetence”, të Ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë, është organi kompetent për nënshkrimin e licencave dhe certifikatave për operimin në transportin ndërqytetës të udhëtarëve me autobus.

Linja e rregullt e transportit të udhëtarëve Laç-Tiranë është e miratuar me Udhëzimin nr. 5628, datë 18.11.2016 “Për miratimin e rrjetit të linjave ndërqytetëse”, i ndryshuar, dhe lëshimi i licencës/certifikatave për operimin në këtë linjë kryhet nga DPSHTRR.

Nga verifikimi në sistemin elektronik e-Transport, rezulton se në linjën e rregullt të transportit ndërqytetës Laç-Tiranë-Laç, operon subjekti “Laska-1” shpk, me NIPT L7709301D, mbajtësi i licencës me nr. 229, lëshuar në datën 12.09.2022. me afat vlefshmërie deri në datën 11.09.2027.

Mjeti me targë AA 898 JR është në pronësi të shoqërisë “Laska-1” shpk dhe është mbajtës i certifikatës me nr.22, datë 22.11.2023, me afat vlefshmërie deri në datë 22.11.2024, për operimin në linjën e rregullt të transportit ndërqytetës të udhëtarëve Laç-Tiranë-Laç, për llogari të shoqërisë “Laska-1” shpk.

Mjeti me targë AA 661 VM, rezulton i pajisur me certifikatën me nr. 20, datë 20.09.2023, me afat vlefshmërie deri në datën 20.09.2024, për operimin në linjën e rregullt të transportit ndërqytetës të udhëtarëve Laç-Tiranë-Laç, për llogari të shoqërisë “Laska-1” shpk”.

3. Pas marrjes dijeni nga ana e DPSHTRR, lidhur me subjektin privat, shoqërinë “Laska-1” shpk, i cili kishte në pronësi mjetet me targat respektive: AA 898 JR dhe AA 661 VM; Komisioneri, nëpërmjet shkresës me nr. 790/4 prot., datë 03.06.2024 njoftoi subjektin, Shoqërinë, lidhur me pretendimet e subjektit ankues dhe kërkoi informacionin e mëposhtëm:

- Informacion nga ana e Shoqërisë “Laska-1” shpk, lidhur me situatën e pretenduar nga ana e ankuesi.
- Informacion nëse nga ana e Shoqërisë “Laska-1” shpk, ofrohet transporti i personave me aftësi të kufizuara, në veçanti personave të verbër, bazuar në lehtësirat financiare të parashikuara në Udhëzimin e Ministrit të Transportit dhe Infrastrukturës nr. 5627, datë 18.11.2016 “Për përcaktimin e kriterëve, rregullave dhe dokumentacionit për lëshimin e licencave dhe certifikatave për ushtrimin e veprimtarisë në transportin rrugor të udhëtarëve brenda vendit”.
- Çfarë masash ka marrë DPSHTRR, për të monitoruar dhe kontrolluar zbatimin e pikave të Licencës nr. 229 “Për kryerjen e shërbimeve të rregullta ndërqytetëse të transportit rrugor të udhëtarëve brenda vendit”, sipas legjislacionit në fuqi për personat me aftësi të kufizuara, persovat e verëbër dhe shoqëruesit e tyre, nga ana e këtij operatori të transportit? Kopje të akteve të monitorimit dhe/ose kontrollit të realizuara, nëse ka?
- Si dhe çdo shpjegim apo informacion tjetër që ju do e gjykoni të arsyeshëm dhe do të ndihmonte në sqarimin e plotë të kësaj çështjeje.
- A është paraqitur ndonjë ankesë pranë jush, lidhur me sa më sipër? Nëse po, cilat janë masat e ndërmarra nga ana juaj. Parashtrime dhe kopje të akteve provuese, nëse ka.

4. Nëpërmjet shkresës me nr. 128 prot., datë 19.06.2024, Shoqëria ka njohur Komisionerin lidhur me qëndrimin e saj përsa i takon pretendimeve të paraqitura nga subjekti ankues, duke parashtruar ndër të tjera, se:

“...sapo morëm dijeni për problematikën e ankuesit, subjekti Laska -1, ka bërë mbledhje urgjente me stafin e punës dhe kemi konstatuar nga 2 (dy) shoferët në fjalë se gjithçka e parashtruar nga ana juaj është e saktë. Ju kërkojmë falje përulësisht. Meqë ishte hera e parë që ndodhi kjo situatë dhe si një mësim për të gjithë ne, ne morëm një masë disiplinore jo shumë të rëndë.

Menduar që duke i pezulluar nga puna për një periudhë 20 (njëzet) ditore, dy shoferët (sipas grafikut bashkëlidhur kësaj shkrese) do të ishte një masë e mjaftueshme. Pezullimi nga grafiku është bërë konkretisht për periudhën 10-30 qershor 2024.

Ndërsa, sa i përket z. S. F kemi pasur një komunikim me celular ku i kemi kërkuar ndjesë dhe i kemi treguar për masën e marrë nga ana jonë. Zotëria ishte dakord dhe na tha që do jua komunikojë KMD-së me shkrim”.

5. Komisioneri nëpërmjet shkresës me nr. 790/6 prot., datë 20.06.2024, ka vënë në dispozicion të palës ankuese, kopje të dokumentacionit të dërguar nga Shoqëria “Laska – 1” shpk, e cila megjithë marrjen dijeni të sa mësipër, nga ana e palës ankuese nuk është depozituar asnjë parashtrim apo qëndrim për sa është informuar nga Shoqëria, lidhur me kërkimin e ndjesës dhe masat e marra.
6. Në vijim të procedurës hetimore, për një gjykim sa të drejtë të kësaj çështjeje dhe për të zhvilluar një proces të drejtë ligjor, në zbatim të parimit të kontradiktoritetit, mbështetur në nenin 33, pika 8, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, për shqyrtimin e mëtejshëm të kësaj ankese, Komisioneri, nëpërmjet shkresës me nr. 790/7 prot., datë 14.08.2024, njoftoi dhe ftoi palët për pjesëmarrje në seancë dëgjimore.
7. Seanca dëgjimore u zhvillua në datën 21.08.2024, ora 10:00, pranë Zyrës së Komisionerit, me praninë e palës ankuese personalisht, dhe përfaqësuesit të Shoqërisë, z.K. L/Administrator i saj.

Gjatë seancës të dyja palët parashtruan të njëjta rrethana e fakte si ato të komunikuar shkresërisht KMD-së. Nga ana e palës ankuese u theksua se, për të është i rëndësishëm fakti që Shoqëria të informohet lidhur me të drejtën e personave të verbër për të udhëtuar me gjysmën e vlerës së biletës, si dhe ky shërbim të ofrohet pa diskriminim për të gjithë personat me aftësi të kufizuar verbëri, të cilët përfitojnë nga ky shërbim bazuar në legjislacionin përkatës, dhe se do ta konsiderojë të zgjidhur këtë problematikë, nëse në vijim nga ana e Shoqërisë një veprim i tillë nuk do të përsëritet më në të ardhmen, si dhe nëse në autobusët e saj, afishon bazën ligjore që përcakton të drejtën e personave të verbër për të udhëtuar me sipas lehtësirave të parashikuara nga aktet ligjore apo nënligjore në fuqi.

Nga përfaqësuesi i Shoqërisë, u deklarua që rasti i z. F ishte rasti i parë dhe i vetëm që u ka ndodhur dhe që nuk do të përsëritet më në të ardhmen. Po ashtu, u deklarua që nga ana e kësaj Shoqërie do të merreshin të gjitha masat për afishimin e sa kërkohet nga pala ankuese, sipas përcaktimeve ligjore, në mjetet e transportit të saj.

8. Nëpërmjet e-mailit të datës 02.09.2024, Shoqëria dërgoi prova/foto të masave të marra, lidhur me afishimin e parashikimeve ligjore për përfitim të lehtësirave në transportin urban për të gjitha kategoritë PAK të parashikuara në ligj, përfshirë edhe kategorinë e personave të verbër dhe shoqëruesve të tyre, në të 9 (nëntë) automjetet e disponuara prej saj për ofrimin e shërbimit urban në linjën Laç-Tiranë-Laç.
9. Në vijim të sa më sipër, nëpërmjet e-mailit datë 03.09.2024, Komisioneri i përcolli palës ankuese, masat e marra dhe fotot e depozituara nga subjekti kundër të cilit ka paraqitur ankesën.

Sa më sipër, Komisioneri vlerëson se, qëllimi për të cilin procedimi administrativ ka filluar mbi bazën e ankesës së palës ankuese është përmbushur në thelb, si dhe nisur nga fakti se vetë ankuesi, (bazuar në deklaratimet e bëra gjatë seancës dëgjimore të datës 21.08.2024), është dakordësuar se tërhiqet nga ankesa, me marrjen e masave sipërcituar nga ana e Shoqërisë, pasi ka arritur në një zgjidhje me mirëkuptim të problematikës së bashku me subjektin kundër të cilit ka paraqitur ankesën, Shoqërinë “Laska – 1” shpk.

Në këto kushte, Komisioneri gjykon se, qëllimi për të cilin është filluar hetimi administrativ është përmbushur në thelb, dhe në referencë të nenit 33, pika 9, të ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, ku parashikohet: *“Kur e sheh të përshtatshme, Komisioneri kërkon të arrijë marrëveshje pajtimi mes ankuesit dhe personit kundër së cilit është paraqitur ankesa”*, Komisioneri vlerëson se është arritur efektiviteti dhe qëllimi për të cilin është paraqitur ankesa.

Në nenin 32, pika 3, të ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar përcaktohet: *“3. Për shqyrtimin e ankesave që i drejtohen, komisioneri zbaton normat e parashikuara në Kodin e Procedurave Administrative, me përjashtim të procedurave që parashikohen nga ky ligj.”*

Në nenin 90/3 të Ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë” parashikohet përfundimi i procedurës administrative: *“Procedura administrative, e nisur me kërkesë apo kryesisht, deklarohet e përfunduar pa një vendim përfundimtar për çështjen, në rastet e parashikuara në nenet 93-96 të këtij Kodi. Deklarata e përfundimit të procedurës administrative, pa një vendim përfundimtar për çështjen, përbën akt administrativ”*.

Në nenin 94/1, të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, përcaktohet: *“Si rregull, në procedurën administrative të nisur me kërkesë, organi publik deklaron përfundimin e saj pa një vendim përfundimtar për çështjen, nëse pala që ka paraqitur kërkesën e tërheq atë”*.

Sa më sipër, Komisioneri arrin në përfundimin se, procedura administrative për shqyrtimin e ankesës nr. ankesën me nr. 110 Regj., datë 22.05.2024, në të cilën pretendohet diskriminim për shkak të aftësisë së kufizuar, të shtetasit S. F, nga linja e transportit të udhëtarëve Tiranë-

Laç dhe anasjelltas, duhet të deklarohet e përfunduar pa një vendim përfundimtar, për shkak se pala ankuese është tërhequr nga ankesa, pasi është arritur efektiviteti dhe qëllimi, për të cilin kishte filluar procedura hetimore³.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenin 90/3 dhe 94/1, të ligjit nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë” dhe nenet 32 e 33 të Ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar,

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I:

1. Të deklarojë të përfunduar procedurën administrative për shqyrtimin e ankesës nr. 110 Regji., datë 22.05.2024, të z. S. F, pa një vendim përfundimtar, për shkak se pala ankuese është tërhequr nga ankesa⁴, pasi është arritur efektiviteti dhe qëllimi, për të cilin kishte filluar procedura hetimore.
2. Rekomandohet Shoqëria e Transportit të udhëtarëve “Laska-1” shpk, me qëllim parandalimin në të ardhmen, të situatave dhe sjelljeve diskriminuese gjatë ushtrimit të veprimtarisë së saj dhe ofrimit të shërbimit të transportit, të marrë masa për trajnimin e detyrimin e punonjësve për të trajtuar me dinjitet dhe pa diskriminim të gjithë personat me aftësi të kufizuar dhe respektimin e të gjitha të drejtave ligjore të parashikuara për këtë kategori.
3. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni.

KOMISIONERI

Robert GAJDA

³ Për analogji citojmë vendimin nr. 178, datë 04.06.2024, të KMD-së.

⁴ Referuar deklarimeve të ankuesit gjatë seancës dëgjimore të datës 21.08.2024, pranë KMD-së, reflektuar në procesverbalin e mbajtur gjatë saj.